

บทที่ 6

สถานะของภาษาดากไบในภาษาไทยถิ่น

เนื่องจากการวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับการศึกษาของ เจ. มาร์วิน บราวน์ (J.Marvin Brown,1965) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เป็นการจัดกลุ่มย่อยของภาษาไทยกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ ผู้วิจัยจึงจะนำเสนอผลการศึกษาของบราวน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เห็นชัดเจนเพื่อจะใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาความสัมพันธ์ของภาษาดากไบกับภาษาไทยถิ่น ๆ อันจะนำไปสู่การสรุปสถานะของภาษาดากไบในภาษาไทยถิ่นต่อไป

6.1 การศึกษาภาษาไทยกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้

เจ.มาร์วิน บราวน์ได้เสนอวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกต่อมหาวิทยาลัยคอร์เนลล์ในปี ค.ศ.1962 เรื่อง **From Ancient Thai to Modern Dialects** และต่อมาในปีค.ศ. 1965 เรื่องนี้ได้ตีพิมพ์ในประเทศไทย วิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นการศึกษาภาษาตระกูลไทกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้เพื่อจัดกลุ่มย่อยของภาษา บราวน์เลือกศึกษาภาษาไทยกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ที่พูดอยู่ในประเทศไทยและประเทศใกล้เคียงจำนวน 60 ถิ่นแล้วแบ่งภาษาทั้งหมดออกเป็น 7 กลุ่มโดยอาศัยถิ่นที่อยู่ของผู้พูดภาษาเป็นเกณฑ์ (โปรดดูแผนที่แสดงถิ่นที่อยู่ของภาษาในภาคผนวก ฉ) ภาษาทั้ง 7 กลุ่มได้แก่

1. **กลุ่มภาษาชาน** หมายถึงภาษาที่พูดในรัฐชาน ประเทศเมียนมาร์ ผู้บอกภาษาเป็นคนชานที่อพยพมาจากเมืองเชียงตุง
2. **กลุ่มภาษาไทยเหนือ** หมายถึงภาษาที่พูดในภาคเหนือของประเทศไทย ภาษาที่ใช้ศึกษามี 5 ถิ่น ได้แก่ ถิ่นเชียงราย แพร่ น่าน ลำปาง และเชียงใหม่
3. **กลุ่มภาษาพวน** หมายถึง ภาษาที่พูดโดยกลุ่มคนพวนในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
4. **กลุ่มภาษาไทยกลาง** หมายถึง ภาษาที่พูดในกลุ่มคนไทยในภาคกลาง ภาษาที่ใช้ศึกษามี 3 ภาษาได้แก่ ภาษากรุงเทพ อุทอง(สุพรรณบุรี) และโคราช

5. กลุ่มภาษาผู้ไท หมายถึง ภาษาผู้ไทที่พูดในสกลนครและนครพนม ภาษาที่ศึกษาได้แก่ ภาษาผู้ไทถิ่นอำเภอเมือง และถิ่นอำเภอรามารนิวาส จังหวัดสกลนคร

6. กลุ่มภาษาลาว หมายถึง ภาษาที่พูดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและในประเทศลาว แบ่งเป็นกลุ่มย่อย 3 กลุ่มคือ

ก. กลุ่มหลวงพระบาง ภาษาที่ศึกษาได้แก่ ภาษาถิ่นหลวงพระบาง เก่นท้าว ด้านซ้าย และเถย

ข. กลุ่มเวียงจันทน์ ภาษาที่ศึกษาได้แก่ ภาษาถิ่นนครเวียงจันทน์ หล่มสัก คอนสวรรค์ ชัยภูมิ หนองคาย ร้อยเอ็ด ราชบุรี วาปีปทุม โนนเพชร อุบล ม่วงสามสิบ ยโสธร คำเขื่อนแก้ว สุวรรณเขต สหัสขันธ์ ประจันตคาม บัวใหญ่ ขอนแก่น อุดรพนมไพร ศรีสะเกษ และท่าตูม

ค. กลุ่มญ้อ ภาษาที่ศึกษาได้แก่ภาษาญ้อ ที่อำเภอเมือง สกลนคร

7. กลุ่มภาษาไทยใต้ หมายถึงภาษาที่พูดในภาคใต้ มี 2 กลุ่มย่อยคือ

ก. กลุ่มไทยใต้ ภาษาที่ศึกษาได้แก่ภาษาถิ่นชุมพร หลังสวน สวี ระนอง ไชยา เกาะสมุย ตะกั่วป่า ภูเก็ต กระบี่ นคร พังงง หัวไทร ตรัง ควนขนุน สงขลา ระนอง ยะลา และสตูล

ข. กลุ่มตากใบ ได้แก่ภาษาดากใบถิ่นนราธิวาส

ในการเก็บข้อมูลภาษาทั้ง 60 ถิ่น บรรานัน (1965:97-98) มีวิธีการเก็บข้อมูลดังนี้

1. เก็บข้อมูลภาษาไทย 33 ถิ่นโดยใช้ Key words และ charts และใช้เวลาเก็บข้อมูลภายในเวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง

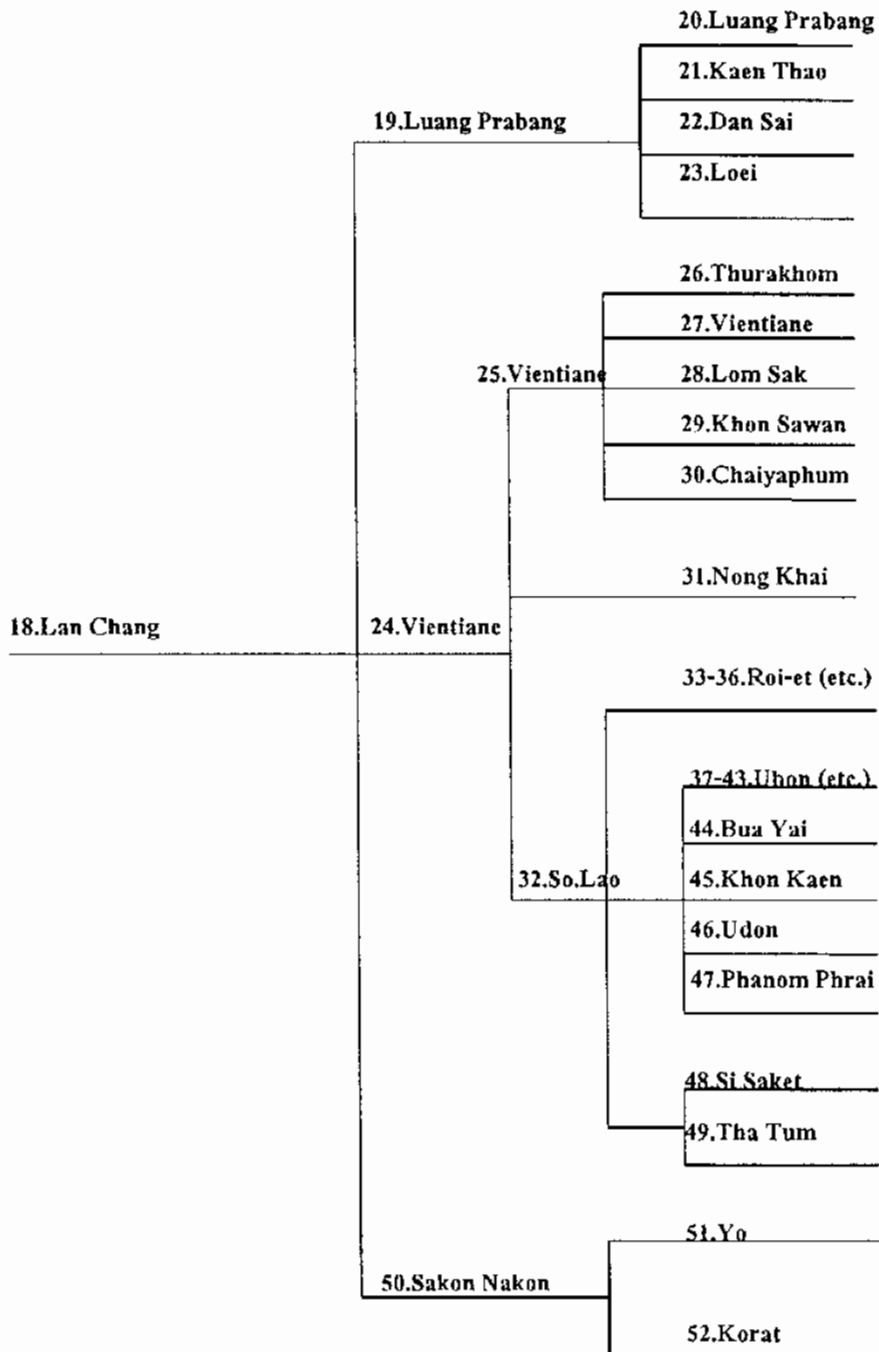
2. เก็บข้อมูลภาษาไทย 27 ถิ่นโดยใช้รายการคำ 1549 คำ ประกอบกับ key words และ charts

อย่างไรก็ตาม บรรานันไม่ได้ให้รายละเอียดว่าใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบใดในการเก็บข้อมูลภาษาถิ่นใด ยกเว้นภาษาถิ่น 5 ภาษาที่บรรานันกำหนดให้เป็นตัวแทนของภาษาหลัก 5 กลุ่มเท่านั้นที่ผู้วิจัยอนุมานได้จากคำอธิบายว่าใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบที่สอง ภาษาเหล่านี้ได้แก่ ภาษากรุงเทพ (กลุ่มภาษาไทยกลาง) นคร (กลุ่มภาษาไทยใต้) เชียงราย (กลุ่มภาษาไทยเหนือ) เชียงตุง (กลุ่มภาษาชาน) และ ราชบุรี (กลุ่มภาษาลาว)

1000 1100 1200 1300 1400 1500 1600 1700 1800 1900

/ . / . / . / . / . / . / . / . / . / . / .

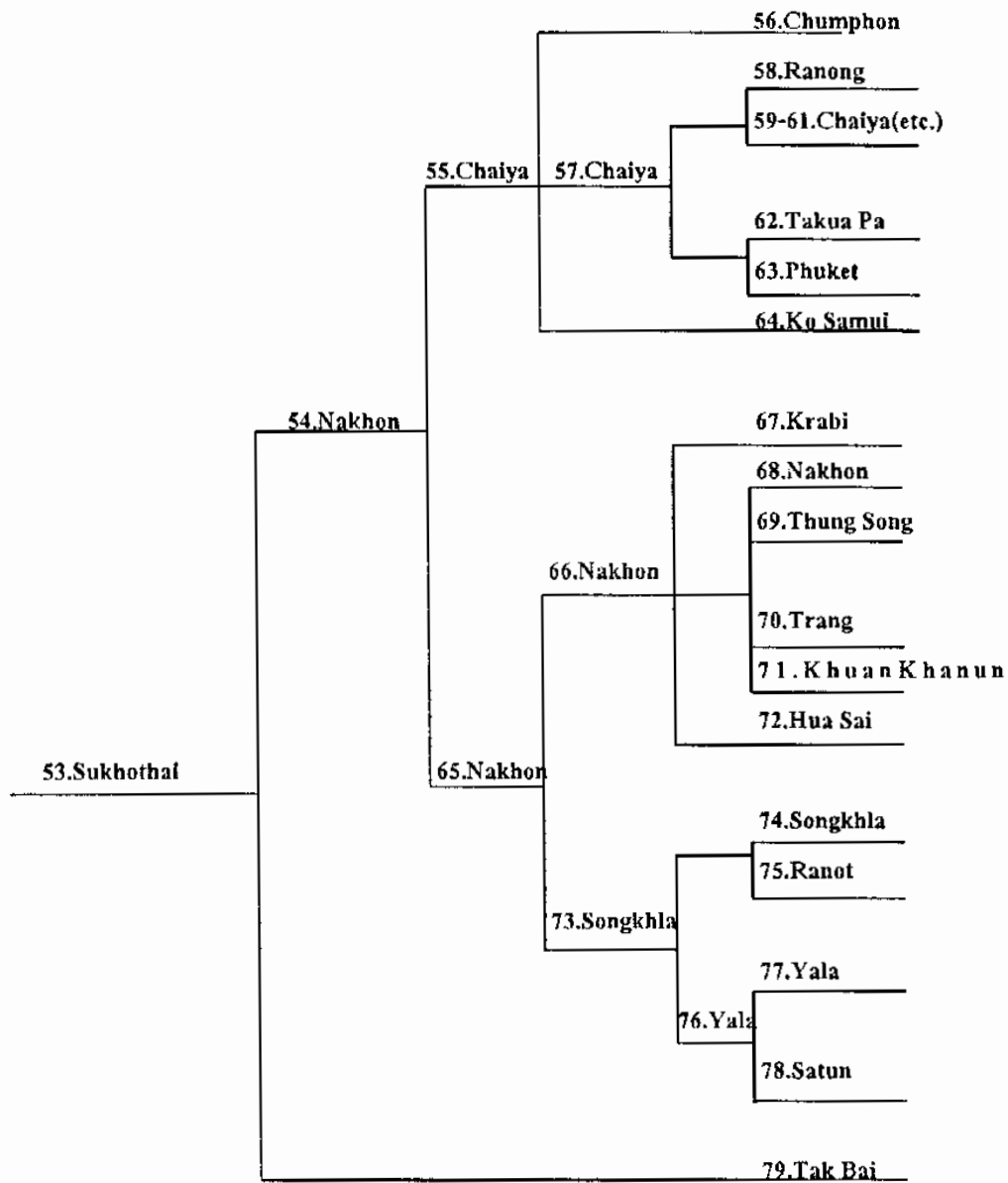

แผนภูมิที่ 2

(จาก Brown, 1965:144)

1000 1100 1200 1300 1400 1500 1600 1700 1800 1900

/ . / . / . / . / . / . / . / . / . / .

แผนภูมิที่ 3

(จาก Browa, 1965:145)

6.2 ลักษณะระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้

เนื่องจากบราวน์ได้กล่าวไว้ว่าเขาจัดกลุ่มความสัมพันธ์ทางเชื้อสาย (genetic-subgrouping) ของภาษาไทยกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ โดยพิจารณาลักษณะของระบบเสียงวรรณยุกต์เป็นสำคัญ (Brown, 1965:128) นอกจากนี้ เกดนีย์ (Gedney, 1965) ซึ่งปริทัศน์งานของบราวน์ ได้พิจารณาข้อมูลระบบเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ แล้วสรุปให้เห็นกลุ่มภาษาที่มีลักษณะการแยกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ตามลักษณะของพยัญชนะต้นเหมือนกันหรือต่างกันเป็นหลายกลุ่ม ผู้วิจัยจึงจะนำเสนอลักษณะระบบเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยต่าง ๆ และกลุ่มของภาษาที่เกดนีย์จำแนกไว้ตามระบบเสียงวรรณยุกต์ เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาความสัมพันธ์ของภาษาดากไบกับภาษาไทยอื่น ๆ ดังที่จะนำเสนอต่อไปนี้

6.2.1 กลุ่มของภาษาไทยถิ่นพิจารณาจากการแยกตัวของเสียงวรรณยุกต์

กลุ่มของภาษาไทยถิ่นที่จำแนกตามการแยกตัวของเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม ABCD สรุปได้ดังนี้

วรรณยุกต์	กลุ่มที่	แบบการแยกตัว	ภาษา
A	1	3 ทาง : A1-23-4	-อุ้มทอง (สุพรรณบุรี) -ลาว : ซัยภูมิ หนองคาย ร้อยเอ็ด วาปีปทุม โนนเพชร อุบล ม่วงสามสิบ ยโสธร คำเขื่อนแก้ว ปากเซ สหัชชันท์ ประจันตคาม บัวใหญ่ ขอนแก่น อุดร พนมไพร -ไทยใต้ : ไซยา หลังสวน สวี ตะกั่วป่า ภูเก็ต เกาะสมุย กระบี่ นคร พังงง ตรัง พัทลุง หัวไทร สงขลา ระนอง ยะลา สตูล
	2	2 ทาง : A123-4	-ชาน -ผู้ไท (สกล วานรนิวาส) -ลาว : เวียงจันทน์ หล่มสัก คอนสวรรค์ -ญ้อ (สกล) -ดากไบ

วรรณยุกต์	กลุ่มที่	แบบการแยกตัว	ภาษา
A	3	2 ทาง : A1-234	-ไทยกลาง : กรุงเทพ โคราซ -พวน -ลาว : หลวงพระบาง แก่นท้าว ด่านซ้าย เลย -ลาว : ศรีสะเกษ ท่าตูม ชุรคม -ไทยใต้ : ชุมพร ระนอง
	4	2 ทาง : A12-34	-ไทยเหนือ : เชียงราย แพร่ น่าน ลำปาง เชียงใหม่
B	1	3 ทาง : B1-23-4	-ไทยใต้ : ไซยา หลังสวน เกาะสมุย ระนอง สวี ตะกั่วป่า ภูเก็ต กระบี่ นคร พังงง หัวไทร ตรัง พัทลุง สงขลา ระโนด ยะลา สตูล
	2	2 ทาง : B123-4	-ไทยกลาง : กรุงเทพ อุทอง โคราซ -ชาน -ไทยเหนือ : เชียงราย ลำปาง แพร่ น่าน เชียงใหม่ -พวน -ผู้ไท -ลาว : คอนสวรรค์ -ลาว : ร้อยเอ็ด ชัยภูมิ วาปีปทุม โนนเพชร พนมไพร -ญ้อ -ไทยใต้ : ชุมพร -ตากใบ
	3	ไม่แยก : B1234	-ลาว : หลวงพระบาง แก่นท้าว ด่านซ้าย เลย -ลาว : เวียงจันทน์ ชุรคม หล่มสัก ชัยภูมิ อุบล หนองคาย ม่วงสามสิบ ยโสธร คำเขื่อนแก้ว ปากเซ สหัสขันธ์ ประจันตคาม บัวใหญ่ อุดร ขอนแก่น ศรีสะเกษ ท่าตูม

วรรณยุกต์	กลุ่มที่	แบบการแยกตัว	ภาษา
C	1	3 ทาง : C1-23-4	-ไทยใต้ : เกาะสมุย กระบี่ นคร พังงง ตรัง พัทลุง หัวไทร สงขลา ระโนด
	2	2 ทาง : C123-4	-ไทยกลาง : กรุงเทพฯ อุทอง -ไทยเหนือ : เชียงราย ลำปาง แพร่ น่าน เชียงใหม่ พวน ผู้ไท -ไทยใต้ : ชุมพร ระนอง ไซยา หลังสวน สวี ตะกั่วป่า ภูเก็ต ยะลา สตูล ตากใบ
	3	2 ทาง : C1-234	-ลาว : หลวงพระบาง แก่นฟ้า ด่านซ้าย เลย -ลาว : เวียงจันทน์ ชุยมคม หล่มสัก คอนสวรรค์ ชัยภูมิ หนองคาย ร้อยเอ็ด ชัยบุรี วาปีปทุม โนนเพชร อุบล ม่วงสามสิบ ยโสธร ปากเซ คำเขื่อนแก้ว สหัสขันธ์ ประจันตคาม บัวใหญ่ อุดร ขอนแก่น พนมไพร ศรีสะเกษ ท่าคูม ญ้อ -ไทยกลาง : โคราช
DL	1	DL1-23-4	-ไทยใต้ : ตรัง กระบี่ ตะกั่วป่า นคร พังงง หัวไทร พัทลุง สงขลา ระโนด ยะลา
	2	DL1-234	-ไทยใต้ : ชุมพร ระนอง ไซยา หลังสวน สวี เกาะสมุย
	3	DL1234	-ผู้ไท
	4	DL123-4	-ตากใบ และทุกภาษาที่เหลือ
DS	1	DS1-23-4	-ไทยใต้ : ชุมพร ไซยา หลังสวน สวี เกาะสมุย ระนอง ตะกั่วป่า ภูเก็ต กระบี่ ตรัง นคร พังงง หัวไทร พัทลุง สงขลา ระโนด ยะลา สตูล
	2	DS123-4	-ตากใบ และทุกภาษาที่เหลือ

6.2.2 กลุ่มของภาษาไทยถิ่นพิจารณาจากการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์

กลุ่มของภาษาไทยถิ่นที่จำแนกตามการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม ABC สรุปได้ดังนี้

วรรณยุกต์	กลุ่มที่	แบบการแยกตัว	ภาษา
A=B	1	A4=B4	- ผู้ไท
	2	A1=B1	- ชุมพร
	3	A1=B1&A23=B23	- ไทยใต้ : ไชยา หลังสวน เกาะสมุย สวี ตรัง ระนอง ตะกั่วป่า ภูเก็ต กระบี่ นคร พังงง หัวไทร พัทลุง สงขลา ระโนด ยะลา สตูล
B=C	1	B4=C123	- ไทยกลาง : กรุงเทพฯ อุทอง - ชาน
	2	B4=C234	- ไทยกลาง : โคราช - ญ้อ
	3	B4=C23	- ไทยใต้ : เกาะสมุย
	4	B4=C4	- ผู้ไท

6.3 กลุ่มของภาษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษาดากไบ

เมื่อพิจารณาข้อมูลกลุ่มของภาษาตามลักษณะการแยกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ดังที่ปรากฏในหัวข้อที่ 6.2 แล้ว ผู้วิจัยใคร่จะสรุปในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มของภาษาดากไบ ดังนี้

บราวน์จัดให้ภาษาดากไบเป็นภาษาลูกของภาษาสุโขทัยเช่นเดียวกับภาษาไทยใต้ โดยแยกตัวออกจากกันประมาณปี ค.ศ.1250 (โปรดดูแผนภูมิที่ 3) ในการจัดกลุ่มของภาษานี้ บราวน์กล่าวว่าเขาพิจารณาความสัมพันธ์ทางเชื้อสาย โดยยึดเอาลักษณะของระบบเสียงวรรณยุกต์เป็นสำคัญ แต่เมื่อพิจารณาลักษณะของระบบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ในงานของบราวน์ดังที่เกณนี้ย้ได้แจกแจงไว้ กลับปรากฏว่ากรณีของ

แบบการแยกตัว วรรณยุกต์ C	ภาษา									
	ได้	กลาง	เหนือ	ซำ	ลาว1	ลาว2	อื้อ	พวน	ผู้ไท	ตากใบ
C1-23-4	+									
C123-4	+	+	+					+	+	+
	ซำพร หลังสวน สวี่ ไซย ระนง ตะกั่วป่า ภูเก็ด ชะตา สตูล									
C1-234		+			+	+	+			
	โคราช									
แบบการแยกตัว วรรณยุกต์ D	ภาษา									
	ได้	กลาง	เหนือ	ซำ	ลาว1	ลาว2	อื้อ	พวน	ผู้ไท	ตากใบ
DL1-23-4	+									
DL1-234	+									
DL1234									+	
DL123-4		+	+	+	+	+	+	+		+
DS1-23-4	+									
DS123-4		+	+	+	+	+	+	+	+	+
แบบการรวมตัว วรรณยุกต์ A=B	ภาษา									
	ได้	กลาง	เหนือ	ซำ	ลาว1	ลาว2	อื้อ	พวน	ผู้ไท	ตากใบ
A4=B4										+
A1=B1	+									
	ซำพร									
A1=B1&A23=B23	+									

แบบการรวมตัว วรรณยุกต์ B=C	ภาษา									
	ใต้	กลาง	เหนือ	ชาน	ลาว1	ลาว2	ญ้อ	พวน	ผู้ไท	ตากใบ
B4=C123		+		+						
B4=C234		+						+		
B4=C23		+								
B4=C4									+	

จากตารางข้างต้นผู้วิจัยจะสรุปให้เห็นภาษาที่มีการแยกตัวของเสียงวรรณยุกต์ A B C DL DS เหมือนกับภาษาตากใบ ดังนี้

การแยกเสียงในภาษาตากใบ	ภาษาที่มีลักษณะการแยกเสียงเหมือนภาษาตากใบ
A 123-4	ชาน ลาว2 ญ้อ ผู้ไท
B 123-4	กลาง เหนือ ชาน ลาว2 ญ้อ พวน ผู้ไท ชุมพร
C 123-4	กลาง เหนือ พวน ผู้ไท ชุมพร
DL 123-4	กลาง เหนือ ชาน ลาว1 ลาว2 ญ้อ พวน
DS 123-4	กลาง เหนือ ชาน ลาว1 ลาว2 ญ้อ พวน ผู้ไท

เมื่อพิจารณาข้อมูลก็จะเห็นว่าลักษณะของระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาตากใบ แตกต่างจากภาษาไทยได้ส่วนใหญ่โดยสิ้นเชิง แต่กลับคล้ายคลึงกับระบบเสียงของภาษาไทยอื่น โดยมีความคล้ายคลึงกับภาษาผู้ไทมากที่สุด แม้ว่าลักษณะการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาตากใบจะแตกต่างจากภาษาผู้ไทก็ตาม ความคล้ายคลึงและแตกต่างของระบบเสียงวรรณยุกต์ระหว่างภาษาตากใบกับภาษาไทยอื่น ๆ กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

ก. การแยกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์เป็นคือวรรณยุกต์ A B C ในภาษาตากใบเหมือนกับภาษาผู้ไททุกเสียง ในขณะที่การแยกตัวของเสียงวรรณยุกต์เหล่านี้ในภาษาตากใบจะเหมือนกับภาษาไทยอื่นเพียงสองเสียงเท่านั้น คือ เฉพาะวรรณยุกต์ A B

เหมือนซาน ลาวเวียงจันทน์ ญ้อ หรือเฉพาะวรรณยุกต์ B C เหมือนไทยกลาง ไทยเหนือ ไทพวน ชุมพร

ข. การแยกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ตายเสียงยาว DL ในภาษาตากใบมีลักษณะเหมือนกับภาษาไทยกลาง ไทยเหนือ ซาน ลาวหลวงพระบาง ลาวเวียงจันทน์ ญ้อ และไทพวน แต่ต่างจากผู้ไท

ค. การแยกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ตายเสียงสั้น DS ในภาษาตากใบมีลักษณะเหมือนกับภาษาไทยกลาง ไทยเหนือ ซาน ลาวหลวงพระบาง ลาวเวียงจันทน์ ญ้อ ไทพวน และผู้ไท

ง. การรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์เป็นนั่น ภาษาตากใบไม่มีการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ A#B และ B#C อันเป็นลักษณะที่ต่างจากภาษาผู้ไทซึ่งมีการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ A4=B4 และ B4=C4

เกี่ยวกับลักษณะของระบบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาผู้ไท ผู้วิจัยพบจากผลการศึกษาาระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาผู้ไทในงานวิจัยนี้ (โปรดดูรายละเอียดในบทที่ 4) ว่าระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาผู้ไทถิ่นต่าง ๆ อาจแตกต่างกันไปได้หลายแบบตามลักษณะของการแยกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงอีกครั้งโดยสรุปดังนี้

1. ลักษณะการแยกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาผู้ไทที่เป็นลักษณะเด่นก็คือ มีการแยกตัวของเสียงวรรณยุกต์ ABCD แบบสองทาง (แบบ 123-4) ตามความแตกต่างของเสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงไม่ก้องหรือเสียงก้อง ลักษณะนี้ปรากฏในภาษาผู้ไทเกือบทุกถิ่น ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

แบบ การแยกตัว	ภาษาผู้ไทถิ่นย่อย								
	โนนกง	กุดจิก	นาเหมืองน้อย	บ่อคำ	กาฬสินธุ์	ยโสธร	ร้อยเอ็ด	นครพนม	มุกดาหาร
A123-4	+	+	+	+	+	+	+	+	+
B123-4	+	+	B1234	+	+	+	+	+	+
C123-4	+	+	+	+	+	+	+	+	C1234
DL123-4	+	+	+	DL1234	+	+	+	+	+
DS123-4	+	+	+	+	+	+	+	DS1234	+

2. ลักษณะการรวมเสียงวรรณยุกต์ในคำพยางค์เป็นในภาษาผู้ไทมีทั้งที่เป็นการรวมเสียงวรรณยุกต์ A=B และ B=C แต่การรวมเสียงวรรณยุกต์ในคำพยางค์เป็นปรากฏในภาษาผู้ไทเพียง 4 ถิ่น อีก 5 ถิ่นไม่มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ ทั้งนี้การรวมเสียงวรรณยุกต์ A=B ปรากฏในภาษาผู้ไท 2 ถิ่น ส่วนการรวมเสียงวรรณยุกต์ B=C ปรากฏในภาษาผู้ไท 4 ถิ่น สำหรับการรวมเสียงวรรณยุกต์ในคำพยางค์เป็นกับคำพยางค์ตาย คือ B=DL ปรากฏในภาษาผู้ไทเกือบทุกถิ่น ยกเว้นถิ่นนครพนมและมุกดาหาร ข้อมูลสรุปการรวมเสียงวรรณยุกต์ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

แบบ การรวมตัว	ภาษาผู้ไทถิ่นย่อย								
	โนนกง	กุดจิก	นาเหมืองน้อย	บ่อคำ	กาฬสินธุ์	ยโสธร	ร้อยเอ็ด	นครพนม	มุกดาหาร
A4=B123				+				+	
B4=C4				+			+	+	
B4=C1234									+
B=DL	+	+	B4=DL4	+	+	+	B123=DL123	C123=DL	C=DL

ดังนั้นจึงอาจจะสรุปได้ว่าระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาผู้ไทมีลักษณะเด่นคือ มีการแยกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบสองทาง และมีการรวมเสียงวรรณยุกต์ B=DL ส่วนการรวมเสียงวรรณยุกต์ A=B และ B=C ที่ปรากฏในบางถิ่นซึ่งเป็นส่วนน้อยนั้นน่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงของเสียงที่เกิดขึ้นเฉพาะถิ่น

6.4 สถานะของภาษาดากใบในภาษาไทยถิ่น

เมื่อพิจารณาข้อมูลระบบเสียงวรรณยุกต์ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยใคร่จะกล่าวซ้ำอีกครั้งหนึ่งว่าภาษาดากใบไม่ควรจะถูกจัดให้เป็นกลุ่มเดียวกับภาษาไทยได้ แต่น่าจะถูกจัดให้เป็นภาษากลุ่มเดียวกับภาษาไทยอื่น ๆ มากกว่า โดยที่ น่าจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับภาษาผู้ไทมากที่สุด

การที่บรรณานุกรมจัดให้ภาษาดากใบเป็นภาษาลูกของภาษาสุโขทัยเช่นเดียวกับภาษาไทยได้นั้นอาจเป็นเพราะบรรณานุกรมให้ความสำคัญกับถิ่นที่อยู่ของภาษามากกว่า ดังนั้นถึงแม้บรรณานุกรมจะกล่าวว่า เขาจัดกลุ่มความสัมพันธ์ทางเชื้อสายของภาษาโดยพิจารณา ลักษณะของระบบเสียงวรรณยุกต์เป็นสำคัญ แต่การที่เขาได้แบ่งกลุ่มภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ เป็น 7 กลุ่มตามพื้นที่ที่มีภาษานั้นคงจะมีผลทำให้เขาละเลยที่จะเปรียบเทียบลักษณะของระบบวรรณยุกต์ของภาษาดากใบกับภาษาไทยอื่น ๆ ที่พูดในบริเวณที่ห่างไกลออกไป แม้เขาจะกล่าวว่าภาษาไทยได้แบ่งเป็นสองกลุ่มที่มีความแตกต่างกันซึ่งหมายถึงภาษาดากใบกลุ่มหนึ่งกับภาษาไทยได้อื่น ๆ อีกกลุ่มหนึ่ง (Brown,1965:91)

อย่างไรก็ดี ในการจัดกลุ่มของภาษา หากพิจารณาเพียงเกณฑ์เดียวก็อาจจะไม่ เป็นหลักฐานที่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจว่าภาษาใดบ้างที่ควรถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ดังนั้นการที่ผู้วิจัยพิจารณาเกณฑ์อื่น ๆ ประกอบกัน ได้แก่ การกลายเสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิมกักก้อง การยัดเสียงสระดั้งเดิม การแยกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม และการใช้คำศัพท์เฉพาะกลุ่ม จึงน่าจะเป็นหลักฐานที่สามารถใช้ยืนยันการจัดกลุ่มให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาข้อมูลที่ผู้วิจัยศึกษาเปรียบเทียบภาษาดากใบกับภาษาไทยเหนือ ไทยกลาง ไทยอีสาน ไทยใต้ ไทพวน ไทดำ และผู้ไทแล้ว (ดังรายละเอียดปรากฏในบทที่ 3, 4,5) ผลของการศึกษาเปรียบเทียบภาษาดากใบกับภาษาไทยอื่น ๆ โดยใช้เกณฑ์การกลายเสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิมกักก้อง การยัดเสียงสระดั้งเดิม การแยกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม และการใช้คำศัพท์เฉพาะกลุ่ม ล้วนชี้ให้เห็นว่าภาษาดากใบมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับภาษาผู้ไทมากกว่าภาษาไทยอื่น ๆ

สำหรับระยะเวลาที่ภาษาดากไบกับภาษาผู้ไทแยกตัวออกจากกันนั้น ขณะนี้ผู้วิจัยยังไม่สามารถระบุระยะเวลาที่ชัดเจนได้ แต่หากอนุมานจากเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่ปรากฏในหนังสือ Hikayat Patani (กล่าวถึง โดยแอน โทนี ดิลเลอร์ ใน ชัยเลิศ, 1985:232) ที่ว่ามีการส่งเชลยจากล้านช้างมายังบริเวณที่เป็นอาณาจักรปัตตานีในสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิก่อนที่จะถูกพม่ารุกรานเมื่อ ค.ศ.1564 โดยเชลยเหล่านี้ได้มาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่หมู่บ้านชื่อ Bandang Perit ผู้วิจัยก็ประมาณเอาว่าระยะเวลาระหว่างปี ค.ศ.1500-1600 น่าจะเป็นระยะเวลาที่คนดากไบกับภาษาผู้ไทแยกตัวออกจากกันกลุ่มเดียวกันที่อยู่ใอาณาจักรทางตอนบนของประเทศไทย จึงกำหนดเส้นบอกเวลาการแยกตัวของภาษาดากไบก์ออกจากภาษาผู้ไทเป็นเวลาประมาณปีค.ศ.1550 อย่างไรก็ตาม เส้นที่แสดงระยะเวลาการแยกตัวออกจากกันของภาษาดากไบกับภาษาผู้ไทนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้หากได้มีการศึกษาโดยละเอียดต่อไป

6.5 สังกัษ

บัดนี้สถานะของภาษาดากไบก์ในภาษาไทยถิ่นที่มีความคลุมเครือมาเป็นเวลานาน ได้ชัดเจนกระจ่างขึ้นในระดับหนึ่ง การศึกษาสถานะของภาษาดากไบก์ในงานวิจัยนี้เป็นเพียงการศึกษาโดยใช้วิธีวิทยาทางภาษาศาสตร์เพียงด้านเดียวเท่านั้น แม้ว่าผลการศึกษาด้วยวิธีการทางภาษาศาสตร์จะเป็นที่ยอมรับว่าสามารถชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ใกล้ชิดของกลุ่มชาติพันธุ์ไทได้ และการศึกษานี้ก็ได้อีกแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ใกล้ชิดของภาษาดากไบก์กับภาษาผู้ไท อันมีนัยว่าคนดากไบก์กับคนผู้ไทมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมาก่อน แต่การศึกษาคำเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์ดากไบก์ก็ยังไม่อาจยุติลง โดยข้อสรุปที่ปรากฏเพียงในรายงานวิจัยเรื่องนี้

ผู้วิจัยคาดหวังว่าผลการวิจัยนี้จะกระตุ้นเร้าความสนใจของนักวิชาการให้ศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ดากไบก์ ผู้ไท และไทอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกันโดยละเอียดต่อไปในแง่มุมต่าง ๆ และโดยวิธีวิทยาอื่น อาทิ การศึกษาเชิงชาติพันธุ์วรรณา หรือการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ เพื่อสืบค้นช่วงเวลาที่คนดากไบก์และคนผู้ไทแยกออกจากกัน สาเหตุของการแยกจากกัน และวิธีการโยกย้ายอพยพของคนดากไบก์ นอกจากนี้ ยังควรมีการศึกษาโดยใช้สหวิทยาการ เพื่อใช้ผลการศึกษายืนยันความสัมพันธ์ของกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้ยิ่งขึ้น